

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:
На місяць — м. 50 ф.
„3 місяці” 1 „50 ф.
(Ціна 1 прис. в таб. 5 ф.)

ЧАСОПІСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

— ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ. —

АДРЕСА:
Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar.

Видає „Видавниче Товариство імені В. Грінченка“.

Ч. 87. (134).

Четвер, 13. грудня 1917.

Рік III.

Голос України в заграницій політиці.

Україна на основі своєї політики, яку ми обговорили в 85 (132) ч. „Громадської Думки“, поступила знов далі в напрямі своєї повної незалежності. Підперши цілою силою правительство Леніна, Українське правительство разом з Українською Центральною Радою обняло владу над усюю територією російської України. Здобуває з кождим днем більшу силу і значине. Останні вісти, які насипли до нас, показують, що Україна виступає вже як самостійна держава одиниця не тільки у внутрішніх справах, але забирає голос в заграниціх справах і буде мати рішучий голос на будущій мировій конференції.

Новою вісткою про незалежне становище України є проголошене строгої нейтралності супроти обох воюючих сторін. Дипломати антанту звернулися до Укр. Ц. Ради з заявою, що вони признають права України до всіх національних домель, заселених Українцями, як що вони, Українці, стануть продовжати війну по боці антанту. На це предложеніє відповідь український парламент, що Україна хоче заховати строгу нейтральність супроти обох сторін, бажаючи собі зedнати прихильність обох таборів. Ця подія вказує, що Україна виступає фактично, як незалежна держава. I хоч Українське правительство проголосило українську республіку з тим, що вона далі лишатиметься в складі російської федерації республіки, то відносини України до Росії навіть у справі війни й миру йдуть, як бачимо, по лінії самостійницької.

Друга нова прикмета незалежності України є участі в української Республіки в мирових переговорах. Отсє львівська часопись „Діло“ в 8. грудня доносить нам з над кордону: Українська Центральна Рада висилає представників Генерального Секретаріату (українського правительства) на південно-західний і румунський фронт для ведення переговорів в справі завіщення зброй. Далі вона звертається в імені Української Республіки

ки до союзників і до неприятельських держав з предложенієм мирових переговорів та повідомляє про це нейтральні держави, Раду народних комісарів, себто російське правительство, і всі правительства російських республік, (як Фінляндія, Естонія, Кавказ, Сибір і т. д.), які входять в склад російської федерації. Вкінці вона виробляє власну мирову програму, щоби предложить її від Української республіки, як підставу до мирових переговорів, яку предложить союзникам і неприятельським державам. Провідник російського правительства Ленін запевнив Український Центральний Раду відповідну скількість представників на мировій конференції, котрі боронитимуть українські інтереси.

Цими фактами Україна вже виборола собі становище незалежної держави і дала основу до нового ладу на сході Європи, вірця якого немає ні в західній Європі, ні в Америці. Тут Україна пішла дорогою традиції (історичного насліддя), бо в Переяславській умові з 1654. р. Україна в заграниціх справах мала право вести переговори з заграницею, хоч увійшла в персональну унію з Московищю, признаючи царя своїм головою. Тепер з упадком монархії ся обставина злуки з Росією особою царя відпала і Україна стає супроти Росії, як рівний в рівним. Своїм поводінням супроти інших республік в Росії, до яких вислали Укр. Ц. Рада повідомлені, вона диктует новий лад в цій російській республіці, кличучи їх усіх до рівного користання в правах народів.

Про значине цеї події для українського народу не потрібно говорити. Українські представники на мировій конференції будуть краще боронити інтереси українського народу, як би це зробило правительство Мілюкова чи Терещенка. Вони зуміють представити, що для європейського миру на сході Європи мусить ся полагодити домагання українського народу після його волі — тоді тільки осягнеться трівкий мир.

Таким робом прийшла Україна свою власною силою і здібністю до організації, як нова держава, „у народів вольних колі“, щоби стати за мир і за волю народів. На це вказує ціла політика України в часі війни, на це вказує і проголошене нейтралності су-проти домагань антанту.

Дальший розвиток подій залежатиме як від України, так і від становища світових політичних чинників до домагань України, за якими стоїть усьє 40-мільйонний народ од Сиану по Кавказ, од Припет до Чорного моря.

II.

ТРЕТИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЗІД У КІЇВІ

Першого дня зіду 2. листопаду н. ст. о 11. год. ранку делегати, що прибули на зід в супроводі частин українського війська, рушили з Гімназійної вул., де в помешканні Генерального Військового Комітету, на площу св. Софіїде мав, згідно з заздалегідь наміченою програмою, відбудти ся молебень. За делегатами йшли козаки першого українського полку, за ними юнкери кіївських шкіл прaporщиків, групи робітників, почтовики й телеграфісти, підготовча команда й інші; кожна частина і кожна група несла свій жовто-блакитний прапор, яких загалом було більше десятка. З написів крім звичайних були такі: як подає „Робітнича Газета“, звідки беремо опис передбігу зіду: „Хай живуть Українські Установчі Збори“, „Нашої рідної України не дамо на поталу“, „Самостійна Україна у вільний Pocіl“. Три військові й одна робітнича оркестри грали „Ще не вмерла Україна“ й український марш.

О 12. год. площа навколо пам'ятника Б. Хмельницького була відкрита військові і ріжкою публікою. На око було понад 15.000 людей. Службу провадив священик першого українського запасного полку. Хресті ходи з монастирів не відбулися. Певні „демократично“ повіствують, з огляду на останній конфлікт між тимчасовим урядом і українською демократією, не відважилося ся взяти участі в святі. Можливо, що й був „приказ свище“ що до цього.

Після параду проспівано „Заповіт“. Парад закінчився коло 2. год. дня. Військові частини розійшлися кожна у свій бік, а делегати направилися до церкви, де мали відбувати ся засідання зіду. Між ними численною групою пішли матроси-чорноморці, яких публіка особливо привітно зустрінула. На площі розпочалися ся невеличкі віча.

Коли всі делегати сіли, голова організаційної комісії Неронович

оголосив третій всеукраїнський зід відкритим. Не вам нагадувати, — говорив він, — які історичне значення мають наші військові зіди. Обставини, при яких ми збирасмося ся відтут, особливо важкі. Відживають великороджані скорішні против Українства. Товариші! на своїм другим зіді ві обібрали інституції. Весь час на перешкоді праці Генерального Комітету Всеукраїнської Військової Ради стояла велика й мала провокація. Але не дивлячися на те, сим двом інституціям вдається дещо зробити (Голоси: „Нічого вони не зробили, де українське військо?“). Добре, хай і так, ваш безпосередній, суворий, але спокійний і обективний суд над ними доведе або не доведе цього. Товариші! Провокація державного порядку досягла найвищого щабля. Ми мусимо бути найбільше спокійними. Пам'ятаймо, що перед нами творча робота, відіснення, і пізачія нового гасла: се Ук'ї скі Установчі Збори. Віки нашої історії чекають від нас рятуку української справи. Отже ще раз від імені ваших виборних інституцій чекаю вас до спокою. (Олески).

Далі він запропонував поділитися на фракції й відповідно до цього розсісти ся. Але дехто за-протестував проти поділу, мотивуючи тим, що „всі ми, мовляв, Українці“, тому нам нема чого ділитися на партії!. На се наступив цілий ряд контр-протестів. Тоді Неронович передав се питання на волю присутніх. Трьом промовцям дано слово за поділ, а трьом — проти. Після того пропозиція поставила ся на голосування і переважною більшістю прийняла ся. (Проти партійного поділу зіду дуже справедливо запротестували самостійники, переважно козаки першого українського запасного полку) делегати пятого корпусу, бо справжнє військо не сміє знати політичних партій, маючи перед собою одну ціль і один ворожий фронт. Ред.).

З огляду, на те, що лише фракціям намітили кандидатів до президії, тимчасом забрали слово промовці для привітів. Від українських соціалістів-революціонерів вітає зід М. Ковалевський. Але що він усе звертається до своєї фракції, а не до загалу зібралих, як повинно бути на зіду однодушного українського війська, самостійники загротестували проти того словами: „Хай він говоре до Українців, до нас усіх!“. Кількаразове пояснення, що тут фракційне (?) засідання, не заспокоїло. Тоді Неронович іменем організаційної комісії рішуче зажадав підлягти волі більшості. Нарешті всі заспокоїлися і Ковалевський сказав: Мені сумно, що в такий важливий час, коли над нами знову збиряють ся важкі хмари, люди, які уважають себе найбільшими прихильниками українського народу, цілої півгодини, а то й більше, не дають представникам цього народу організувати ся (?). Сі самі люди кричать, що не треба партій, але я мушу

зазначити, що зараз весь (?) трудащий народ обєднується ся біля гасла соціалістів-революціонерів (?) „земля і воля“, бо без землі й волі не може бути Вільної України; не буде землі й волі без вільної Української Демократичної Республіки (Гучні оплески). В сучасний момент наша партія підносить нове гасло суверенних Українськ. Установчих Зборів. Але підносячи так далеко пропозицію національної боротьби, ми зазначаємо й попереджаемо, що остання матиме успіх лише тоді, коли вона матиме широкий і глибокий соціальний зміст. Ті, що кричать, що вони найбільше за всіх люблять Україну, кажуть, що слід боротися і стояти за Самостійну Україну. Але не Ім нас учили боротьбі, бо самостійна Українська Республіка в федераційному змісі старе (?) наше (?) гасло. (Оплески).

Ви вже знаєте, товариші!, що Генеральний Секретаріат відданий під суд і навіть Українській Центральній Раді тимчасовий уряд загрожує розгоном. (Вигуки з місць: Ганьба! Сором!). Проти нас зброяють ся величі хмарі, але від вас залежить, щоб з них пішов малий дощ! (Оплески). Сором буде, коли ми не виконамо того, чого вимагають від нас трудящі маси українського люду. (Вигуки: Виконаємо!). Кличучи вас до рішучої боротьби, разом з тим я закликаю вас до спокою. Не мусимо ми піддаватися провокації і ставати на хибний шлях. Під час другого всеукраїнського військового з'їзду залунали пророчі слова першого універсалу: „Ми самі будемо творити свою волю“, але вони не справдили наших надій, бо наші провідники стали на компромісовий шлях. Ми були проти угодовської політики й тепер кличемо вас звернутися на справжній шлях, шлях утворення власними силами Української Демократичної Республіки. Щиро закликаю вас до твердої рішучої роботи, але й витриманої та спокійної. (Гучні оплески).

Далі слово забрав голова Холмської Виконавчої Ради: Краса і гордість українського народу! Ви знаєте, що Холмщина віддана Польщі! (Голоси: Сором! Силок візьмемо назад!). Дійсно тимчасовий уряд ганебно поставив ся до Холмського краю. В сю хвилю там їде ліквідація „русских“ державних інституцій, які загрожували знищити всі українські просвітні установи. Делегатка польська ручка може більше зробити шкоди в справі припинення українського руху ніж груба російська ручка. Ключи вас не забувати на рідину вам Холмщину! Захистіть ІІ від польонізації! (Оплески й „не забудемо“ почулося з місць).

Потім Неронович відчитав ряд привітних телеграм, після чого співдістав представник „Союзу Української Державності“ Атамановський, козак першого українського полку: Ми дивимося на Україну, як на майбутню самостійну незалежну Українську Республіку. Далі він передавав на український лад легенду про Фрідріха Барбаросу й 300 закамяніліх вояків. „Народний“ переказ говорить, що скоро настане час, коли сі 300 ко-заків пробудяться, полинуть в бій і перші проліпуть свою кров за Самостійну Україну. Може сей час вже настутив і благато з вас проліпте кров за відбудування української держави. Слава ж товаришам, які перші ляжуть в цій страшній святій боротьбі! (Оплески).

Ще вітав з'їзд коротенькою промовою голова Всеукраїнської Почтово-телеграфічної Сільки. Потім продовження засідання перенеслося на найближчий день.

Другого дня засідання розпочалося з затвердженням президії з'їзду. Багато суперечок викликав питання про скількість представників від кожної фракції. Після

довгих і палкіх балачок до президії увійшло 4 соціалістів-революціонерів, 2 соціалдемократів і по одному від усіх інших груп.

Перший привіт виголосив проф. М. Грушевський, який підійшов на трибуну при гучних і довгих оплесках. Проф. Грушевський вітає з'їзд від імені Центральної Ради, якої найвищого краєвого органу влади.

Потім пішов цілий ряд промов. Від У. С.-Д. Р. П. говорив Порш: Товариші та громадяне! В надзвичайно тяжких обставинах зібралися ви на третій з'їзд. Революція в Росії є у нас на Україні переживає переломовий перехідний момент. Збираємося ся, коли є на наш край насувається ся анархія, в той час, коли коаліційний уряд, який не може завести порядок там у себе, пробує підривати лад у нас на Україні та йде походом проти Генерального Секретаріату (Крики: Ганьба!).

Товариші! Перед нами стоять великі завдання й тому кождій акції, кожний крок ми повинні зважувати, як слід. Наш край треба можна захистити від анархії утворенням твердої революційної влади на Україні. Ви, які частину всієї української революційної демократії, мусите бути в тісні контакті з демократією, як українською, так і неукраїнською. Хай не задає гамжало те, що часом неукраїнська демократія йде проти нас. Час засліплення пройде. Слід памятати, що сучасний політичний момент характеризується не тільки засліпленням, але й зростом з другого боку солідарності всіх демократій нашої України, а також і зростом солідарності демократій всього світу. Ні одного слова тут не повинно бути сказано, за яке б уса революційна демократія не відповідала, як один чоловік (Оплески). Пітансне утворення федераційного ладу треба вирішати через скликання Українських Установчих Зборів, а також і через скликання Установчих Зборів інших народів. Нова влада мусить відкрити шляхи до країного майбутнього трудящих мас, задоволити всі соціальні потреби ІХ. Ся влада буде тоді тільки міцною, коли вона оприятиметься на широких революційних масах. Отже ясно, що ви мусите перетворити ся в справжнє революційне військо — зорганізоване й здисципліноване. І, зваживши всі великі політичні завдання, ви організаційні проблеми, ви повинні з тверезою головою приступити до роботи. Щиро вітаю вас від імені УСДРП.

Від польської соціалістичної партії повітав з'їзд Домославський. Почавши промову по українській, він по волі делегатів закінчив ІІ по польські.

Винниченко (від імені Ген. Секретаріату) виголосив довгу й гідну української демократії промову, яку з'їзд вислухав з надзвичайною увагою й серйозністю. „Вам, опорі й красі українського народу, від першого революційного українського уряду приношу щирій привіт. Втретє ми упевнююмося ся, що наш рух не спіниться ся. Ми твердо йенохочто йдемо вперед“.

В сей момент хтось подав запитання з запитанням, чи пойдуть генеральні секретарі до Петрограду? У відповідь на се Винниченко сказав: Генеральні секретарі можуть піхати до Петрограду тільки в справі державного характеру. Входити ж в зносини з тимчасовим урядом з приводу скликання Українських Установчих Зборів Генеральний Секретаріат не буде (Оплески).

Генеральний Секретаріат послав до Петрограду запитання, чи правдиві ті чутки, що ширять остаточніми дніми російські газети. І коли постанови про слідство не було, то чому тимчасовий уряд не зробив спростування, відповідного до

того великої гідності, яка належить Генеральному Секретаріату. Ген. Секретаріат йде до Петрограду тільки для остаточного вирішення, які функції мусить відійти до Ген. Секретаріату. Генеральні секретарі мають на увагу заявити тимчасовому урядові, що Г. Секретаріат буде й надалі стояти твердо й неподільно на тій платформі, яка зазначена в його декларації, й її на крок не відступить ся від неї. Генеральні секретарі мають заявити недвізначенно, що вони не в урядниках тимчасового уряду, що Ген. Секретаріат утворений не їм, а тому він є орган української демократії. Через те саме Ген. Секретаріат пляким способом не відповідає за свої вчинки перед тимчасовим урядом, що Ген. Секретаріат відповідальний лише перед тою силою, яка висунула його на кон життя. Далі генеральні секретарі мають заявити, що повна, нічим не обмежена влада даного народу може виявитися тільки на власних Установчих Зборах; коли се є сувереність, то ми відмовимо П. Генеральному Секретаріату буде обстоювати, щоб вся влада на Україні перейшла до його рук.

Зараа ми маємо частину влади (Голос: Ніякої влади не маємо!). Відмачайте, та влада, яка кимсь десь даетя ся, не є влада. Коли революційна українська демократія підлягає Ген. Секретаріату, то останній має владу. Тимчасовий уряд тепер розгубився, бо він не чує під собою опори. Він не вірять, що може бути інший уряд, який почуватиме під собою грунт. А я можу сміливо сказати тут, що Генеральний Секретаріат має свій грунт (Оплески). Ми про се заявимо тимчасовому урядові й скажемо: не перешкоджайте нам робити велике діло.

Ми молодий народ, наша енергія далі ще не вичерпана. Не Ім турбувати ся за наш край, бо ми відповідатимемо перед Україною, а не вони. Через се саме ми не маємо навіть права передавати Ім наявіть частини влади тут (Оплески). Ми ніколи не ховали ся й не були демовідомі ховати ся зі своїми домаганнями. І коли наші домагання перекручується там у Петрограді, то ми знаємо всі тасмні думки цілі, з якими се робить ся. Ми розуміємо політику російської буржуазії, яка бойтися ся, що Україна, сей добрий шматок, буде вирвана незабаром з ІХ пазурів.

Відмітимо ми й тє, що досі військова влада з нами не була в контакті. Отже ми скажемо, що не можемо допустити, щоб найбільша сила, яка допомагає уводити порядок, в сей грізний час, не підлягала нам. Се говорити ся не для того, щоб захопити всю військову владу в свої руки, а для того, що повторюю, без сеї сили неможливо завести порядок на місцях. Військова влада повинна призначатися ся в згоді з Центральною Радою і Генеральним Секретаріатом. Се ми поставимо на увагу тимчасовому урядові. Справа з демобілізацією найважливіші. Генеральний Секретаріат вже виробив проект, а усіма точками якого в кваторі принципіально погодилися. Сьогодні або завтра він має розглядати ся верховним головнокомандуючим; як він вирішить справу, — невідомо, бо там є пункт про передачу переведення плану демобілізації Генеральному Секретаріату. Ось з чим генеральні секретарі мають піхати до Петрограду. Повторюю, що в справі слідства він не пойде. (Голоси: Довсі не треба Іхати!). „Не треба“ велике слово, але воно має бути сказане Центральною Радою, які цілком підлягає Ген. Секретаріату. Генеральному Секретаріату треба Іхати задля вище означеніх справ. НІ про яке припинення нашої гідності не може бути розмови.

Наприкінці мушу зазначити, що скоро буде затвердженна федерація

вільних республик. Тимчасовому урядові не вдасться зберегти централістичної Росії!

Отже від щирого серця бажаю вам найбільше енергії й найбільше спокою для виконання тих задач, які стоять перед Україною! (Довгі гучні оплески, які переходять в овацию).

B. C. B. U.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТЯ.

Строва нейтральність незалежної України.

До Базеля доносять посередною дорогою через швейцарські часописі й українське пресове бюро: Дипломати антанту заявили Укр. Центральній Раді, що їх правительства готові признати українську республіку, вложенню вісіх національних територій, наколи Україніці зобов'язуються провадити далі війну по стороні союзників антанту.

На це предложение відповідь заслана від українського парламенту, що Україна хоче заховати строгу нейтральність, щоби зedнати собі приязнь обох воюючих сторін.

А до того мусить Укр. Центральна Рада з одного боку дбати про успішний розвиток в середині краю, з другого боку — мусить мати вільні руки, щоби могти виступити проти російських централістичних стремлінь. Отсє говорить Українське Бюро.

До сього додає німецька часопис: Належить зауважити, що влада українського правительства з дня на день зростає на поширенні й значнію. В протилежності до нерозпутаного заміщення в Росії Українська Рада і Українське правительство мають в одиноко добре уладжену владу.

[Ген. Анцайг. в 8. грудня пол.]

Україна на мировім конгресі.

Між теперішнім російським тимчасовим правителством у Петрограді й Українською Центральною Радою в Київі ведуться переговори в справі одностайног поступовання, що до мира. Ленін привік Український Центр. Раді відповідну скількість представників на мирові конференції, котрі боронитимуть державність України.

(Lemberg. Zeit. «Діло»).

Українські незлучені губернії до правителствства.

Зі Штокгольму доносять „Дагебліт“ з Петрограду: Губернії: херсонська, катеринославська, харківська, таврійська і холмська та частини курської і вороніжської заявляють ся за правителством большевиків, коли воно Ім запевнить утворення окремої держави з прерогативами (привілеями). Чорноморська флота сповістила теж правительство большевиків, що підчиниться Іому під тими самими умовами, які поставили ці губернії. Це було проголошено в Петрограді публичними афішами.

(Франк. На хр. в 8. грудня рано).

Очевидно ці губернії, оточенні правителством Україні, мають намір увійти в склад Української республіки, якої власті признає над собою Чорноморська флота. (Ред.).

Розпорядки Української Центральної Ради.

„Нейе Цюрих. Цайтунг“ сповіщає, що Українська Центральна Рада видала декрет, на основі якого вої монастирські, церковні і панські

землі переходять в посІданні народу. Впровадила 8 годинний час праці, внесла кару смерті і обіцює приклади енергійних засобів для негайного порешення мир. Вибори на Українські Установчі Збори відбудуться 9. січня; Установчі Збори будуть скликані 22. січня.

[Генер. Апрайгер 10. грудня рано.]

Герб України.

2. листопаду в клубі „Родина“ (в Київі) відбулися збори комісії по виробленню гербу України. Комісія скликана секретарством освіти з представниками наукових організацій, мистецтва та фаховців гербознавців.

(„Нова Рада“, ч. 178).

Відкритте Українського Кооперативного Банку в Київі.

1. листопаду н. ст. відбулося у Київі урочисте відкриття Українського Кооперативного Банку. Прибуло коло 70 представників різких інституцій. Збори розпочали голова ради Банку Х. Крижановський промовою, в котрій висував значину Банку не тільки для кооперативної, а й для громадсько-політичної справи України. Від імені старшого виконавця Союзного Банку привітав молодший, але більший щодо своїх завдань Український Кооперативний Банк голова ради Союзного Банку І. Пожарський. Далі зложили привіти: від полтавського Кредитового Союзу Кононенко, від одеського Шушара, від Українського Кооперативного Комітету Філіпович, від Селянської Спілки Стасюк, від київського земства Службій і від Українського Генерального Секретаріату Стешенко. Після того виступали з промовами й привітами директори різких російських банків. На другий день почав Банк свої операції.

(В. С. В. У.).

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТЯ.

Мирова політика Росії є против капіталістів антанти.

Зі Штокгольму доносить Петроградськ. Тел. Агенція: Орган большевіків „Правда“ пише, що зграя капіталістів і буржуа буде пробувати на Установчих Зборах знищити діло миру і свободи та зломити силу народу. Російський народ буде зрадником, як що він відважиться боронити капіталістів союзників, які перепинюють заведення миру в Європі.

Далі „Правда“ звертається з відзивом до народів Німеччини й Австрії, щоби вони співділили в ділі миру. Вкінці виступає з заявкою новажності всіх довгів державних, які зробила Росія за границею. Основує цю думку тим, що російський народ не обовязаний, що року платити один мільярд (тисячу мільйонів) данини за те, що його втігнули в війну міжнародного капіталу.

(Франк. Цайт. в 10. грудня рано.)

Далі оновлює „Правда“, що правительство большевіків плянує крім анульовання всіх заграницьких позичок ще й ревізію всіх концесій, заключених під час війни для використування лісів, каменю і промислових підприємств, словом ліквідацію всіх фінансової господарки, збудованої на позичках, і заведення „самостійної фінансової господарки автономних країн російської федерації рееспубліки“.

(Франк. Цайт. в 10. грудня веч.).

Мирові переговори.

З Петрограду доносить Петр. Тел. Агенція: Посольство Народних Комісарів приступило до переговорів в справі перемирря коло Дніабурга, де зустрінулося з делегатами Німеччини. Російське посольство складалося з політичних агентів правительства, між якими в Сокольникові і Каменев, в робітників, солдатів і матросів та представників генерального і адміральського штабу.

(Франк. Цайт. в 10. грудня рано).

Петроградська „Правда“ доносить до Берліну: В понеділок повідомив Троцький Раду р. і с., що після завішення зброї будуть негайно ведені загальні мирові переговори. Початку ІХ належить сподіватися ще цього місяця. Далі заявив він: Німеччину повідомлено, що, як прийде до завішення зброї, вона не може ніжких військ висилити на західний фронт, щоби здати Англійців і Французів, коли ведуться мирові переговори.

(Франк. Цайт. в 8. грудня рано.).

Росія виповідає договори.

Після „Daily Chronicle“ російського правительства виповілює всі заключені договори союзниками, що доторкають доставку оружжа й воєнних матеріалів для російського війська. Питання російських воєнних довгів відсувається до мирових переговорів. (?)

(Генер. Апц. в 10. грудня рано).

Відповідь Росії союзникам у справі загального миру.

Із Женеви сповіщає „Пті Журнал“: До міністерства прийшла відповідь петроградського посольства, що російська застанова в силаті довгу в відповіді Росії на відмову становище в боку антиантану до російського предложення перемир'я миру. Співробітник „Фігаро“ обчислює всі вартості союзників у Росії включно в гарантії, даними Японії за половину доставлюваного оружжа 1915. 1916 р., на більше, як на 50 мільярдів франків, з яких 35 мільярдів припадає на Францію. Участь французьких і англійських приватних капіталів в російських приватних підприємствах в цім обрахунку ще не узягданено.

Франк. Нахріт. 10. грудня веч.

На Установчих Зборах більшість большевиків.

З швейцарської гравії доносить „Пті Журнал“ в Петрограду, що большевики будуть мати більшість на всеросійських Установчих Зборах, що мають початися 11. грудня; в Москві большевики дістали 245.300, соціал-революціонери 107.200, кадети 26.000, мінімалісти 19.000 голосів.

Франк. Нахріт. 10. грудня рано.

Вибори на Установчі Збори.

З Базеля доносить 7. грудня бюро Гаваса: Вибори на Установчі Збори Росії після перших відомостей виказують такі числа: большевики одержали — 2,700.000, кадети — 2,223.000, соціал-революціонери — 2,222.000 голосів.

(Франк. Цайт. 7. грудня веч.).

Нова організація большевиків.

До Берні сповіщає „Темп“ з Петрограду: Большевики утворили такий новий блок: 1) з групи соціаль-революціонерів, 2) інтернаціональна група, 3) центральний комітет залізничників, 4) центральний комітет поштарів і телеграфістів, 5) міжнародна преса. Ці групи утворять Народну Раду, зложену в 3/7 членів. В часі перед Установчими

зборами будуть пробувати з цеї Ради утворити відповідальне правительство. Чернов і мінімалісти відмовляються вступити в цю нову організацію.

(Франк. Цайт. в 7. грудня веч.).

Наші Росії на Англію.

До Берні сповіщає з Петрограду „Daily Mail“ дня 1. грудня: Тому що немає відповіді в боку Англії до випущення інтернованих в Англії російських підданіх включно з Чечеріним, Троцький видав розпорядок, що ніякий англійський підданий не може опустити Росії перед вдоволяючим розвязанням цього спірного питання. Він сповістив петроградську Раду р. і с., що він повідомив англійського посла, який просив про дозвіл виїзду для своїх земляків, що поки російські товариши будуть держані в англійських концетраційних таборах, то революційна Росія відважиться на примінити ті самі способи для англійських протиреволюціонерів у Росії.

Наші союзники і вороги — говорив він — мусять раз на все зрозуміти, що минули часи царя і Мілюкова, і що кождий російський горожанин, байдуже, чи він політичний утікач, чи революційний солдат у Франції, стоїть зараз під охороною начальства російської революційної держави. Ці бесіди прийнято довготриваючими оплесками.

(Франк. Цайт. в 8. грудня веч.).

Революційні трибунали.

До Базеля доносить з Петрограду: Декретом Ради народів Ко-місарів вноситься вісі суди, як воєнні, маринарські і торговельні. Всі ці суди заступають за судами, які зложилися на основі народних виборчих судів. Мировий суддя буде іменований на основі безпосереднього вибору. Іх компетенція (право-суддя) в цивільних справах сягає до спорів вартості 3000 рублів, а в карних справах до 2 літ вязниці. Прокураторію, слідчих суддів, адвокатуру теж вносить він. Суддя будуть також переводити слідство. Обжалування і оборону обжалуваного може прийняти кождий горожанин, який має горожанські й політичні права. Право помилування прислугує виключно судейській владі. Окрімій параграф покликаний до життя революційні трибунали, які складаються з президента і 6 робітників і селян і мають обсуджувати протиреволюційні справи.

(Франк. Цайт. в 9. грудня рано).

Знесені консульатів.

До Берні штокгольмський ді-пісувач „Daily Chronicle“ сповіщає, що Троцький він 160 російських консульатів і дипломатичних місій за границею, які відмовляються призначати правительство большевиків.

(Франк. Цайт. в 9. грудня пол.).

Російський патріархат.

Російська пресова кореспонденція доносить з Базеля дня 8. грудня: Під впливом большевицької революції порішив всеросійський собор православної церкви приспівити порішення питання відновлення патріархату, знесеного Петром Великим.

Майже однозначно ухвалено такі рішення: 1) періодично скликуванням церковним собором приналежить право найвищої установи законоінів, 2) відновляється патріархат і патріарх в голові в церковних справах, 3) між єпископами патріарх в першій між рівними, 4) патріарх, як і орган церковної управи, обов'язаний зложити рахунок перед собором.

На основі рішення, як сповіщають, вибрано патріархом митрополита з Москви Тихона. Патріарх буде сидіти в Москві.

(Франк. Нахріт. в 9. грудня рано).

Українська церква супроти того може вернутися до давньої установи, на основі якої вибрав київський митрополит підлягав ніби патріархові царгородському, а в дійсності був незалежним головою української церкви, рівним, що до влади, патріархові. Ред.

Російські війська у Франції.

Після „Пті Журнал“ Троцький відкликає війська, які ще стоять поза фронтом у Франції. Розказ большевицького правительства жадав переступлення війська на нейтральну область в цілі ІХ відслання до Росії.

В послідній тижні прибуло до Портсмау в Англії 1000 російських солдатів в Франції, які відмовлялися далі воювати у Франції. Вони хотіли, щоби Іх одіправили до Росії. Англійське правительство не згодилося на це і казало Іх інтернувати на острові Wight.

(Генер. Апрайгер 7. 1. 8. грудня веч.).

Звільнені інтернованих Німців.

Після телеграми з Гапаранди насилі до Гельсінфорсу велике число німецьких цивільних полонених, яких увійшли російське правительство; вони хочуть при найближчій можливості вернутися до Німеччини.

(Генер. Апц. в 8. грудня веч.).

Втеча Кориїлова.

„Daily Mail“ доносить подробиці про втечу Кориїлова: В неділю (2 грудня) прибув офіцер в уніформі генерала до Быхова і показав генеральному прокуророві Ст. Ільовському підписаній розказ на імено-випущення Кориїлова і всіх, які сиділи там у вязниці. Директор вязниці має суміні про правдивість розказу, але покорився супроти грізою поведінки кавказьких військ, які товаришили офіцерові. Кориїлов перейнявши негайно команду, зараз виїхавши з міста без бою. Він звернувся на півден. Після донесень він уникав залишниць, тільки машув дорогою на півден.

(Генер. Апрайгер в 7. грудня веч.).

Незалежність Фінляндії.

Бюро Гаваса доносить з Базеля до Петрограду: Свінгурфуд іменем Фінляндського Сенату заявив, що Фінляндський народ хоче зайняти своє місце, як незалежна нація між іншими народами світу. Фінляндське правительство предложило Сеймові проект конституції, який думас Фінляндська республіка предложила іншим державам в проханням призначити незалежність Фінляндії.

(Франк. Цайт. 8. грудня веч.).

Відірвання Фінляндії від Росії.

До Штокгольму доносить Петро- Тел. Агенція: Фінляндський Сейм передав суверенну владу фінляндському Сенатові. Тим робом, вдається ся, відірвання Фінляндії від Росії стало гравно довершеною подією.

(Франк. Цайт. в 2. груд. веч.).

Конгрес козаків за збирне правительство.

До Лондону сповіщає з Петрограду „Daily News“: Конгрес козаків з Новочеркаську прийняв рішен-

не, яким дамагається ся, щоби утворено збріне правительство, зложене зі східно-південних федерацій (Кавказу та козацької федерації) з Української Ради, з бувшої Ради робочих і солдатів та зі всіх важливих для держави корпорацій? (Генер. Аїц. в 7. грудня рано).

Побут заграницьких аташе в Київі.

До Гаги пише „Daily News“ з Петрограду: Троцький сказав учора в беєїді, що з головною квартирою не одержано відомостей про побут військових заграницьких аташе (послів). Припускається ся однак, що вони втікли до Києва.

(Франкф. Цайт. в 8. грудня веч.).

Нова боротьба з Калединим і Корніловим.

З Петрограду доноситься „Під Парижем“, що на північний захід від Ростова почала ся боротьба большевиків проти козаків Каледини. Бюро Рейтера доносить, що Корнілов получив ся в Калединим. У всіх місцевостях донської області лежить влада в руках рад робочих і солдатів і Української Центральної Ради. Проти Каледини вийшло п'ять гвардійських полків з Ніколаївського вокзалу.

(Франкф. Цайт. в 10. грудня рано).

Рівна плата всім урядникам.

З Петрограду доноситься Петр. Тел. Агенція: Рада народів Комісарів постановила для всіх державних урядників пенсію висоти 500 рублів місячно, а 100 рублів додатку місячного для жонатих.

(Франкф. Цайт. в 10. грудня рано).

Жалоби Поляків на насильства в Україні.

До Берліну 6. грудня пишуть на основі польської петроградської часописі „Дзенік Народові“: Конгрес польських солдатів південнозахідного фронту прийняв для 22. листопаду таке рішення:

„Супроти безперестанних і безкарно пусканіх насильств на поспілості і маєткі польських поміщиків і земельних власників на Україні, супроти знищенню набутків поспілостей нашого покоління, супроти свіжого звірячого морду кн. Санґушка в Славуті,—звертається ся конгрес польського війська до військових і цивільних властей, які заступлені в особі начального комісаря південнозахідного фронту, в Центральному Українському Раді й у воєнім комісаріяті фронту, і взиває Іх примінити негайно енергійні способи, щоби протидіяти цим актам насилия. Польські члени російської армії не можуть стояти останою, як рівнодушні свідки, коли Їхні та Їх земляків родини, позбавлені своїх природних оборонців, які служать в російській армії, стоять без охорони і права“.

(Франкф. Цайт. в 7. груд. веч.).

Вісти зі світа.

ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ АВСТРИЇ З БОКУ СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Після донесення бюра Рейтера в 8. грудня, Сенат прийняв одноєдино 74 голосами рішення війни проти Австро-Угорщини. Палата представників підтвердила це рішення 363 голосами проти соціал-істів. Президент Вільзон підписав заяву війни проти Австро-Угорщини.

(Франкф. Цайт. в 8. грудня веч.).

СТРАХ АНТАНТУ ПЕРЕД БАНКОЦТВОМ РОСІЇ.

З Гаги доноситься дописувач „Теліше Рундшау“: Парижська конференція обговорювала небезпеку російського державного банкруту. З боку Франції звернено сильні атаки проти теперішньої політики Росії. Французький міністер фінансів звернув увагу на конференції французьких і англійських представників на те, що Франція вложила в Росію 18—20 мільярдів. Французьке правительство саме признало в союзі з банками 2 мільярди франків і вислато до нейтральної заграниці, щоби запавші російські посвідки векселів оплатити, аби не повстало паніка. Разом з порукою, яку прийняла на себе Франція за Росію, в дальших зобовязках виносить відома Франції при оголошенню банкруту 28 мільярдів франків. Це—десята частина всього французького національного майна заперед війни. Після цього відомлення американські представники пробували успокоїти Французів. Вони предложили Франції наново позичку одного мільярда доларів. Французи прийняли предложение та заявили, що Франція через це тільки підвищує свої зобовязання. Вікінги погодилися від, на предложение американських представників, не провадити супроти Росії визнаною (привокаційною) політику, щоби не прискорити державного банкруту в Росії, якого вжинуть Росіяне, коли антант відмовиться від приступлення до загальних мирових переговорів.

(Генер. Аїц. в 7. грудня веч.).

УНЕВАЖНЕННЯ РОСІЙСЬКИХ ЗАГРАНІЧНИХ ДОВГІВ?

„Daily News“ доноситься після „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ з Петрограду: „Правда“ сповіщає, що віддовги, які Росія затягнула за границею, включно з позичками банківськими залівничими, забезпеченими правителством, признано неважливими і що опроцентовання й сплату капіталу застосовано. Кореспондент „Daily Telegraph“ сповіщає, що саме тепер оголошено відповіді до цього оповіщення.

(Франкф. Цайт. в 8. груд. веч.).

РЕВОЛЮЦІЯ В ПОРТУГАЛІЇ.

В Португалії в Лісабоні вибухла революція. Початок повстання подібний до революції в Росії, себто що вислані війська для здавлення революції заховувалися прихильно до неї, а народ привітав їх радянськими окликами. Після дальших відомостей по уступленню теперішнього правителства Альфонсокоста утворилося ся нове правителство після російського візиря, до якого належить давній посол в Берліні. Нова революційне правителство дамагається ревізії воєнних і мирових цілей. Парламент скликують ся на 2. січня.

(Франкф. Наукр. 10. грудня веч.).

ТОРГОВЛЯ РОСІЇ З АМЕРИКОЮ.

З Амстердаму доноситься, що американські товариства й торговельні союзи просили Вільзона бути прихильним до Росії, щоби дали весті торговлю з Росією і далі й розвивати. Це підпірас звісний мільйонер Морган.

(Франкф. Наукр. 10. груд. веч.).

РОСІЯ Й СОЮЗНИКИ.

З тайних документів опубліковано один лист російського генерала Санкевича в Парижі до міністра війни, який вказує, що Росія мала власті жертвою цієї війни. З це нагоди подає „Нова Жизнь“ передовію під заголовком: „Росія і союзники“, в якій виступає против французького правителства. Вона пише: Французьке правительство!

союзники подбали заздалегідь про те, щоби з Росії зробити жертвеного ковла і при мирних переговорах зложити всю вину на неї у випадку невдачі та звернути невдоволеність своїх мас, які втомлені війною—на Росію! (Від себе додас, що не скінчилось би на невдоволенні союзних мас, але Росія мусіла б заплатити за цю війну коштом своєї землі, якби йшла разом із союзниками до кінця. Ред.).

(Генер. Аїц. в 7. грудня веч.).

ВІЙНА.

(Звідомлення осередніх держав).

На східній фронті союзні армії осередніх держав заключили перемир'я з російською і румунською арміями на румунському фронті від Дністра до устя Дунаю.

На західній фронті ведеться ся далі боротьба у Французії. Коло Камбрія Англійці відступили, оставляючи крім оружжя багато засобів поживи, на старі позиції, потерявши перед 10 днями набуті села і ліс Бурльон. Борба є в стані виживання нових подій.

На італійській фронті підняла ся нова боротьба між Австрією і озером Гарда з боку Австрійців. Над дельтою (устем) Піве ваяли Австрійці укріплений причілок Сіле і поновили 200 солдатів.

На палестинській фронті розвинула ся нова боротьба на захід від Єрусалима.

На македонській фронті тихо.

З таборового життя.

— Таборове віче. В суботу, 8. грудня, в Народному Домі відбулося таборове віче, на якому проф. Тернер віссував перед присутніми теперішнє положення в світі. Чи снілось кому рік тому назад—казав між іншими рефер.,—що встане наша вільна й незалежна мати—Україна? Тепер ми бачимо це все в дійсності, бо Україна вже незалежна держава; чорноморська флота призначає себе українською; ціла південно-армія, на чолі з командувачем, признає зверхність над собою українського воєнного міністра і 180-ти тисячами українською армією їде проти генерала Каледина в обороні революції, а українське тимчасове правителство робить заходи в справі миру! Російський народ, під кермою большевіків, ревізією останні пуга неповільно, і, не дивлячись на які зусилля антиутіжів відложити, однаке в тим, що вони розіпинуться в будучого неділка.

Крім цього обговорено багато дрібних справ, які торкаються таборового життя.

Тов. Президент А-юк 11. грудня відіїхав в табору на деякий час по громадській справі. На час відсутності т. А-ка обов'язки його перевіняв писар т. П-ра.

П. Ф-ра.

Повідомлення адміністрації „Громадської Думки“.

Одержані гроші на часопис і книжки від таких команд і т. т.

Kredenbach 1 м. 60 ф., Spachbrüken 2 м. 40 ф., Michelbach 3 м. 60 ф., Leeheim 1 м. 10 ф., Offenbach 11 м. 60 ф., Hiebenheim 60 ф., Zeuchfeld 4 м. 50 ф., Merenberg 1 м. 80 ф., Niederrhein 5 м. 40 ф., G-de Münz 3 м., Langen 1 м., Merlau 6 м. 50 ф., Langenwiesen 4 м. 80 ф., Fitzen b/Hüchen 1 м., Langenscheidt 80 ф., Becheln 60 ф., Dieburg 40 ф., Ziebrich 50 ф., Maxhain 50 ф., Rindachsen 1 м. 25 ф., Teichlossen 40 ф., Kirschhausen 1 м. Worms 80 ф., Blenze 2 м. 40 ф., Kichimbach 1 м. 40 ф., Albir 40 ф., Braunsels 1 м., Asslar 12 м. 40 ф., Hessloch 50 ф., Blumberg 1 м. 20 ф., Freienstainau 1 м. 55 ф., Hanau 4 м. 75 ф., Sprendlingen 1 м. 50 ф., Heintehen 50 ф., Finneptres 50 ф., Frankfurt a/M. 1 м., Siegen 80 ф., Albir 80 ф., Saalhausen 1 м. 30 ф., Altenaschirf 50 ф., Frankfurt a/O. 60 ф., Zahmen 40 ф., Schlosborn 1 м., Gesch-Merklein 1 м., Heisterberg 50 ф., Alt-Wirbrunn 80 ф., Schlydenhof 50 ф., Nauborn 2 м. 40 ф., Lauterbach 1 м. 1516—40 ф., Westfalen 50 ф., Frankfurt a/M. 40 ф., Offenthal 1 м., Werdohl 1 м. 50 ф., Gütingen 3 м., Langsdorf 6 м. 42 ф., Bauhofen 1 м., Bieber 50 ф., Valbert 1 м., Haus-Rhade 1 м. 40 ф., Dalheim 2 м. 90 ф., Firma Wimweler u. Järtner 1 м.

Т. Петро Коломієць. Що жадано, висміяється ся; просимі доплатити ще 5-ть фен.

Т. Михаїло Лесик. Таких книжок ми не маємо.

K-dо Wallmünster. Книжки, про які Ви пишете, були вислані 7 і 23 листопаду с/р.

K-dо Nider-Jngelhein. Книжки висилують ся, дяків яких їх немає; наколиодержимо, то вишлемо.